

2024/3223

20.12.2024

KOMISJONI OTSUS (EL) 2024/3223,

19. detsember 2024,

millega määratakse Balti riikide elektrivõrkude sünkroniseerimise ühishuviprojekti Euroopa koordinaator ning nähakse ette tema lähetuste korraldamise ja ülesannete täitmise üksikasjalik kord

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2022. aasta määrust (EL) 2022/869 üleeuroopalise energiataristu suuniste kohta ja millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 715/2009, (EL) 2019/942 ja (EL) 2019/943 ning direktiive 2009/73/EÜ ja (EL) 2019/944 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 347/2013, (¹) eriti selle artikli 6 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Eesti, Läti ja Leedu on viimased liikmesriigid, kelle elektrivõrgud on ikka veel sünkroniseeritud kolmandate riikide, st Venemaa (sealhulgas Kaliningradi) ja Valgevene võrkudega. Nende võrkude sünkroniseerimine ELi võrkudega on üks liidu kõige pakilisemaid prioriteete, eelkõige praeguses geopoliitilises kontekstis, ning seda on viimase 12 aasta jooksul juba toetatud poliitiliselt, tehniliselt ja rahaliselt.
- (2) Balti riikide elektrivõrkude sünkroniseerimine on ühishuviprojekt, mis on kantud liidu ühishuviprojektide ja vastastikust huvi pakkuvate projektide loendisse kooskõlas määrusega (EL) 2022/869. Projektiga seotud investeeringud kuuluvad klastrisse 3.3: „Balti riikide elektrivõrkude integreerimine ja sünkroniseerimine Euroopa võrkudega“.
- (3) Balti riikide võrkude sünkroniseerimise lõpuleviimise tähtaeg (veebruar 2025) on lähenemas ning järgmised kuud on projekti edukuse ja Balti riikide elektrivarustuskindluse seisukohast otsustava tähtsusega. Seega on praegu käimas projekti rakendamise väga oluline etapp, mille edukas elluviimine sõltub nelja liikmesriigi ja nelja põhivõrguettevõtja hästi kooskõlastatud tegevusest. Peale selle on pärast 2025. aasta veebruari vaja tegevust pidevalt tõhusalt koordineerida ja juhtida seni, kuni kõik vajalikud investeeringud Balti riikides on ellu viidud. Mitmeid taristuinvesteeringuid, mida on vaja teha, et tagada Balti riikide süsteemide ohutu käitamine ja elektrikaubandus selles piirkonnas, tehakse alles pärast sünkroniseerimist, st kuni aastani 2030 (võrkudevaheline ühendus „Harmony Link“, Läti akupõhine energiasalvestussüsteem, Rootsi ja Soome võrkudevaheliste ühenduste uuendamine). Need projektid on inflatsioonile ja tarneahela probleemide tõttu seni märkimisväärselt viibinud ning seetõttu on neid vaja väga tähelepanelikult järgida ja koordineerida, eriti ettevalmistusetapis enne ehitustööde algust, et nende arendamine kulgeks kavakohaselt. Eelkõige on Leedu ja Poola vahelise võrkudevahelise ühenduse „Harmony Link“ puhul vaja tihedat koostööd, et tagada projekti jaoks vajalik trass ja lubade plaanipärane saamine mõlemas liikmesriigis.
- (4) Määruse (EL) 2022/869 artikli 6 lõike 1 kohaselt võib komisjon kokkuleppel asjaomaste liikmesriikidega määrata ühishuviprojektide Euroopa koordinaatorid kuni üheks aastaks ning nende ametiaega võib pikendada kaks korda, kui vastavad projektid seda nõuavad. Selleks et komisjon saaks pakkuda liikmesriikidele ja asjaomastele projektiarendajatele vajalikku tuge, on vaja määrata Balti riikide elektrivõrkude sünkroniseerimise projekti jaoks spetsiaalne Euroopa koordinaator, kes saab tähelepanelikult jälgida viimast rakendusetappi ja ülejäänud taristuinvesteeringute edenemist, anda nõu, aidata sidusrühmadel võtta mis tahes meetmeid ja anda komisjonile aru asjakohastest edusammudest.

(¹) ELT L 152, 3.6.2022, lk 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>.

- (5) Kooskõlas määruse (EL) 2022/869 artikli 6 lõikega 1 tuleks koordinaator ametisse nimetada üheks aastaks. Otsus tema volitust pikendada või mitte tuleks teha kokkuleppel asjaomaste liikmesriikidega, võttes arvesse projekti vajadusi otsuse tegemise ajal. Koordinaator võtab arvesse projekti koordineerimist ka Läänemere energiaturu ühendamise tegevuskava kõrgetasemelises töörühmas (edaspidi „BEMIP“) ja BEMIPi raames jälgitava kogu muu tegevuse kontekstis.
- (6) Euroopa koordinaatorile tuleks ülesannete täitmise eest määrata igakuine kindlasummaline hüvitis, et katta sekretariaadikulud, mida komisjoni talitused ei saa otse katta, ning tema lähetuskulud tuleks hüvitada vastavalt Euroopa koordinaatori konkreetseid tööeeskirju käsitlevatele juhistele, mis on lisatud käesolevale otsusele.
- (7) Määruse (EL) 2022/869 artikli 6 lõike 3 kohaselt korraldati koordinaatori valimiseks avalik konkurss, mis kestis ühe kuu, st 19. augustist kuni 19. septembrini 2024. Balti riikide elektrivõrkude sünkroniseerimise ühishuviprojekti Euroopa koordinaatoriks valiti Catharina Sikow-Magny, kuna tal on konkreetsete koordinaatori ülesannete täitmiseks vajalikud kogemused.
- (8) Kooskõlas määruse (EL) 2022/869 artikli 6 lõikega 1 konsulteeriti valikumenetluse tulemuste ja Euroopa koordinaatori volituste osas Balti riikide elektrivõrkude sünkroniseerimise seisukohast oluliste liikmesriikidega – Eesti, Läti, Leedu ja Poolaga. Asjaomased liikmesriigid andsid 2024. aasta oktoobris oma nõusoleku Euroopa koordinaatori määramiseks.
- (9) Koordinaatori määramine on kiireloomuline, arvestades projekti ajastust. Seepärast peaks käesolev otsus jõustuma selle avaldamisele järgneval päeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Catharina Sikow-Magny määratakse Euroopa koordinaatoriks, kes tegeleb ühishuviprojektidega, mis on seotud liidu ühishuviprojektide ja vastastikust huvi pakkuvate projektide loendisse kuuluva klastriga 3.3 „Balti riikide elektrisüsteemi integreerimine ja sünkroniseerimine Euroopa võrkudega“.

Artikkel 2

1. Euroopa koordinaatori volitused algavad käesoleva otsuse jõustumise kuupäeval ja lõpevad üks aasta pärast kõnealust kuupäeva.
2. Euroopa koordinaatori volitusi võib vajaduse korral kaks korda pikendada. Euroopa koordinaator võib igal ajal paluda komisjoni oma volitused lõpetada.

Artikkel 3

I lisas on esitatud Euroopa koordinaatori lähetuste korraldamist ja ülesannete täitmist käsitlev üksikasjalik kord.

II lisas on esitatud Euroopa koordinaatori konkreetseid tööeeskirju käsitlev juhend ja kirjeldatud korda, mida tuleb järgida kõigi Euroopa koordinaatori tegevuse raames toimuvate lähetuste puhul.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 19. detsember 2024

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

1. LISA

Tingimused**TEN-E määrus – Balti riikide elektrivõrkude sünkroniseerimise projekti TEN-E koordinaator****Sissejuhatus**

Euroopa Komisjon määrab Balti riikide elektrivõrkude sünkroniseerimise projekti Euroopa koordinaatori (edaspidi „koordinaator“) kooskõlas määruse (EL) 2022/869 (üleeuroopalise energiataristu suuniste kohta (TEN-E määrus)) artikliga 6. Koordinaatori ülesanne on hõlbustada Balti riikide elektrivõrkude sünkroniseerimise projekti (mis TEN-E määruse alusel on ühishuviprojekt) rakendamist komisjoni juhitava Läänemere energiaturu ühendamise tegevuskava kõrgetasemelise töörühma (BEMIP) egiidi all.

Volituste kestus

Koordinaator nimetatakse ametisse esialgu üheks aastaks ja tema ametiaega võib pikendada kaks korda, tingimusel et tulemused on rahuldavad ja projekti vajadused on rahuldavalt täidetud. Euroopa Komisjon jätab endale õiguse valitud koordinaatori ametisse määramine igal ajal tagasi võtta koordinaatori tegevusetuse tõttu või kui tema panus Balti riikide elektrivõrkude sünkroniseerimise projekti ei ole piisav või jätab soovida või kui ta ei vasta enam ühelegi valikukriteeriumile.

Konkreetsed ülesanded ja vastavad tähtsajad

Koordinaatori ülesanne on tagada, et kõik ülesanded, meetmed ja investeeringud, mis on seotud Balti riikide elektrivõrkude sünkroniseerimise projekti kui TEN-E määruse kohase ja BEMIPi egiidi all elluviidava ühishuviprojektiga, rakendatakse edukalt ja õigel ajal kooskõlas projekti tähtaegade ja rakenduskavaga. Koordinaator tagab vajalikud olulised eksperditeadmised ja tegevuse põhjaliku jälgimise, et viia projekt lõpule ja teha ülejäänud sellega seotud investeeringud õigel ajal ja nõuetekohaselt, kuni kogu sünkroniseerimisprojektiga seotud taristu ja seadmed on paigas.

Koordinaator peab tähelepanelikult jälgima viimast rakendusetappi ja ülejäänud taristuinvesteeringute edenemist, andma nõu, hõlbustama sidusrühmadel mis tahes vajalike meetmete võtmist ning andma komisjonile ja liikmesriikidele aru asjakohastest edusammudest. Ta soodustab asjaomaste liikmesriikide, projektiarendajate ja muude asjaomaste sidusrühmade koostööd, et tagada projekti õigeaegne ja edukas rakendamine. Koordinaator tegutseb teotahteliselt ning aitab koos Euroopa Komisjoni ja asjaomaste liikmesriikidega aktiivselt kaasa projekti jaoks vajalike ülesannete ja kohustuste täitmisele, sealhulgas osaledes töörühmades, koosolekutel või seminaridel. Koordinaator kutsub sellised kohtumised kokku ja korraldab neid koos komisjoniga, kui ta peab seda oma volituste täitmiseks vajalikuks. Koordinaator võtab arvesse projekti koordineerimist BEMIPi raames ja BEMIPi jälgitava kogu muu tegevuse kontekstis. Koordinaator teeb tihedat koostööd asjaomaste liikmesriikide ja kõigi asjaomaste sidusrühmadega, eelkõige projektiarendajate ja komisjoni talitustega. Euroopa koordinaatori töökeel on inglise keel.

Eelkõige tagab koordinaator, et komisjon pakub asjaomastele liikmesriikidele ja projektiarendajatele vajalikku tuge, täites TEN-E määruse artikli 6 lõikes 2 sätestatud ülesandeid:

- ta edendab Balti riikide elektrivõrkude sünkroniseerimise projekti ning piiriülest dialoogi projektiarendajate ja kõigi asjaomaste sidusrühmade vahel;
- ta aitab vajaduse ja taotluse korral kõiki osalisi asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimisel, alternatiivtrassi arutamisel, kui see on asjakohane, ja projekti jaoks vajalike lubade saamisel;
- asjakohasel juhul nõustab ta projektiarendajaid projekti rahastamise küsimuses;
- ta tagab, et asjaomased liikmesriigid pakuvad projekti ettevalmistamiseks ja rakendamiseks asjakohast tuge ja strateegilist suunamist ning hõlbustavad kõigi projektiga seotud üksuste ühist arusaamist ja teabevahetust, et tegutseda kooskõlastatult ja sidusalt;

- ta esitab igal aastal ja vajaduse korral pärast oma volituste lõppemist komisjonile ja BEMIPi piirkondlikule elektrivaldkonna rühmale aruande Balti riikide elektrivõrkude sünkroniseerimise projekti edenemise kohta ning mis tahes raskuste ja takistuste kohta, mis tõenäoliselt lükkavad märkimisväärselt edasi asjaomaste investeeringute käikulaskmise kuupäeva või asjakohaste meetmete võtmise. Kõnealune aruanne edastatakse Euroopa Parlamendile.

Koordinaator külastab lähetuse korras kõiki asjaomaseid kohti, mis on seotud projekti rakendamisega või kus toimuvad projektiga seotud kohtumised.

Projekti koordineerimiseks tehtavad jõupingutused peavad olema proportsionaalsed projekti keerukuse ja hinnangulise maksumusega.

Järgitav metoodika

Koordinaator teeb tihedat koostööd komisjoniga, eelkõige energeetika peadirektoraadiga, ning asjaomaste liikmesriikide, projektarendajate ja muude asjaomaste sidusrühmadega. Koordinaator võtab arvesse projekti koordineerimist ka BEMIPi raames ja BEMIPi jälgitava kogu muu tegevuse kontekstis.

Sekretariaaditeenused ja lähetuskulude hüvitamine

Koordinaatorile makstakse iga kuu kindlasummalist hüvitist 3 000 eurot, et katta vastavalt komisjoni eeskirjadele kulusid seoses sekretariaaditeenustega, mida komisjoni talitused otse ei osuta (teabevahetus, kontorimööbel ja kontoriruumid, sekretariaaditeenused), ning reisi- ja esinduskulusid. Lähetuste aastaeelarve on 15 000 eurot. Lähetuskulude hüvitamise üksikasjalikud eeskirjad esitatakse eraldi dokumendis („juhised“).

Konfidentsiaalsus ja huvide konflikt

Lisaks kohustub koordinaator mitte kasutama ja mitte avalikustama dokumente ega teavet, mis on talle tööülesannete käigus teatavaks saanud, kui see teave ei ole juba avalik. Samuti väldib koordinaator mis tahes olukorda, kus võib tekkida huvide konflikt valdkondade vahel, millega tema tööülesanded on seotud.

Tingimuste heakskiitmine

Volituste vastuvõtmisega kinnitab koordinaator, et on käesolevas dokumendis esitatud tingimused läbi lugenud, neist aru saanud ja nendega nõustunud.

2. LISA

Euroopa koordinaatori konkreetseid tööeeskirju käsitlevad juhised**Lähetuste korraldamine**

Käesolevas dokumendis kirjeldatakse korda, mida tuleb järgida kõigi Euroopa koordinaatori (edaspidi „koordinaator“) tegevuse raames toimuvate lähetuste puhul.

Koordinaatori kontaktpunkt komisjonis on energeetika peadirektoraadi üksus C4 (taristu ja piirkondlik koostöö). Selle töötajad abistavad koordinaatorit lähetuste korraldamisel ja vajaduse korral saadavad teda.

Lähetuse ettevalmistamine**Lähetuskorraldus**

Koordinaatori lähetused tuleb sisestada komisjoni töövahendisse MIPS+ (lähetuste integreeritud töötlemissüsteem) ning need peaksid vastama üldeeskirjadele, mis on esitatud töölähetuste ja ametisõitude juhendis, mis on lisatud komisjoni otsusele ametnike personalieeskirjade VII lisa artiklite 11, 12 ja 13 (lähetuskulud) üldiste rakendussätete ja ametisõitude kohta.

Lähetused loetakse kehtivaks üksnes juhul, kui energeetika peadirektoraadi C direktor (eelarvevahendite käsutaja) on need heaks kiitnud. Lähetustaotlus peaks sisaldama lähetuse kuupäeva ja aega, sihtkohta ja eesmärki.

Transpordivahendite broneerimine

Heakskiidetud lähetuskorralduse alusel võib koordinaator broneerida reisivahendeid ametliku reisibüroo kaudu energeetika peadirektoraadi üksuse C4 abiga või teha seda ise. Viimasel juhul esitab koordinaator selgelt märgitud hinnaga piletid ja kviitungid energeetika peadirektoraadi üksusele C4. Energeetika peadirektoraat C4 sisestab reisikorraldusega seotud teabe süsteemi MIPS+.

Koordinaatoril on lubatud taotleda paindlike tingimustega pileteid, kui on arvestatav oht, et lähetus tühistatakse või seda muudetakse.

Hotellikulude hüvitamine

Koordinaator võib majutuse valida, võttes arvesse majutuskulude hüvitamise ülemmäärasid. Majutuskulud hüvitatakse arve esitamisel kuni lähetuskoha suhtes kehtiva ülemmäärani või kui eelarvevahendite käsutaja on andnud loa ülemmäära ületamiseks, hüvitatakse arve kogusumma.

Puhkusega kombineeritud reisi puhul lisaöde kulud ei kaeta.

Taksosõidukulud

Eelarvevahendite käsutaja võib anda loa taksosõiduks, kui ühistransport ei ole sobiv alternatiiv. Kulud hüvitatakse tõendavate dokumentide esitamise korral.

Taksosõidud peaksid toimuma lähetuskorralduses märgitud aja jooksul.

Huvide konflikt

Tuleb vältida mis tahes olukorda, kus võib tekkida huvide konflikt valdkonnas, millega koordinaatori tööülesanded on seotud. Koordinaator peab komisjoni viivitamata teavitama kõigist huvide konfliktidest, mis volituste kehtimise ajal tekivad.

Lisaks kohustub koordinaator mitte kasutama ja mitte avalikustama dokumente ega teavet, mis on talle tööülesannete käigus teatavaks saanud, kui see teave ei ole juba avalik. Koordinaatori töö tulemused on liidu omand, mida liit võib vastavalt vajadusele kasutada või avaldada.

Ürituse korraldajad ei või lähetuste eest maksta. See kehtib ka liikmesriikide pakutavate lähetuste kohta. Reisi/lähetuse korraldamise eest vastutab Euroopa Komisjon.

Selleks et lähetuse eelarvet parimal võimalikul viisil ära kasutada, tuleks kohtumised või külastused ühendada, et vähendada nende arvu, muuta need sihipärasemaks ja neid optimeerida.

Lähetuste puhul tuleks esmajärjekorras kasutada keskkonnahoidlikumaid transpordiliike. Koordinaatori ülesannete täitmise eest saadavad kingitused tuleks tagasi lükata, välja arvatud juhul, kui need on sümbolse väärtusega ega ületa 50 eurot. Koordinaatori suhtes kehtib komisjoni lähetustealane juhend, millele on viidatud komisjoni otsuses tema ametisse nimetamise kohta.

Pärast lähetust

Lähetusaruanne

Koordinaator peab esitama lähetusaruande. Kui koordinaatorit saadab energeetika peadirektoraadi üksuse C4 esindaja, võib koordinaator kasutada aruande koostamisel esindaja abi. Lähetusaruanne edastatakse teavitamise eesmärgil energeetika peadirektoraadi C direktorile ja lisatakse kulude hüvitamise taotlusele. Euroopa Parlament või Euroopa Kontrollikoda võivad neid dokumente teatavas etapis nõuda, et hinnata kulude põhjendatust.

Kuupäev:

Ees- ja perekonnanimi:

Allkiri:
